

Psoriasis

Mohammad Rizvi

Spesialist i hudsykdommer, PhD

Overlege, Hudavd., Rikshospitalet, OUS

Daglig leder i Askin.no- Din digitale hudlege

Hva er psoriasis?

En arvelig, kronisk, inflammatorisk, immunmediert hudsykdom.

Karakterisert som en hurtig deling av keratinocytter ("hudceller")

Ikke komplett deling av hudceller som fører til kraftig skjellende hudforandringer

Generelt

- Forekommer hos 2-3% av befolkningen.
- Debuterer oftest i 15-30 års alderen.
- Mest typisk angripes leddenes strekkesider, ryggen, negler og hodebunn, men kan finnes overalt.
- Sykdommen svinger i intensitet, og du kan ha sykdomsfrie perioder som varer fra uker til år.
- Typisk er rødt utslett som er dekt av hvitaktige, skjellende skorper. I noen tilfeller kan utslettet inneholde væskefylte blemmer.

Livstidsrisiko i prosent for å få psoriasis

Ant. foreldre med psoriasis	Ant. søsken med psoriasis	Livstidsrisiko(prosent)for psoriasis
0	0	2
0	1	25
1	0	25
1	1	50
2	0	65
2	1	80

Provoserende faktorer

- Stress
- Infeksjoner, blant annet streptokokker
- Hudtraumer
- Solforbrenning
- Hormonelle faktorer

Forskjellige former for psoriasis

- Psoriasis vulgaris
  - Plakk psoriasis
  - Nummulat psoriasis
  - Guttat psoriasis
  - Invers psoriasis
- Pustuløs psoriasis (lokalisert og generalisert)
- Psoriasis erythrodermi

Plakk/nummulat psoriasis

- Vanligste formen
- Symmetrisk fordelte elementer på strekkesiden av ekstremiteter
- De kan forekomme over hele kroppen, men finnes oftest i hårbunnen, på albuer, knær og korsrygg
- Tydelig og skarp avgrensede flekker med rød hud dekket av tykt, hvitt flass
- Hudforandringene kan klø
- Fra myntstore til store sammenhengende elementer
- Negleforandringer som pitting, onykolyse og oljeflekker

Guttat psoriasis

- Ca 5 %
- Små, dråpeformede utslett over hele kroppen
- Sykdomsformen er vanlig hos barn og tenåringer og utløses ofte av en halsinfeksjon forårsaket av streptokokker (halsbetennelse)
- Kan av og til bli helt borte, men går i andre tilfeller etterhvert over til plakkpsoriasis

Invers psoriasis

- Lokalisert til intertriginøse områder
- Ingen skjelldannelse pga friksjon
- Hos adipøse og seboroikere
- NB! Eksem og soppinfeksjon

Pustuløs psoriasis

Lokalisert

- Håndflater/fotsåler, kalles da palmoplantar pustolosis
- Sees oftest hos kvinner
- Vanskelig å behandle

Generalisert

- Sjelden tilstand hvor det utvikles tettsittende sterile pustler på rød, øm hud
- Almensymptomer som tretthet og feber

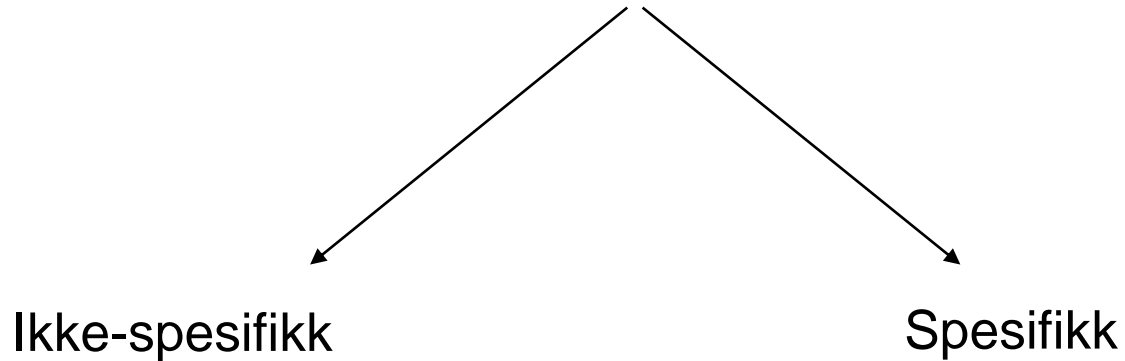
Erythrodermi

- En av de alvorligste formene av psoriasis
- Huden blir høyrød, infiltrert, ødematøs og med kraftig skjelling (eksfoliasjon)
- Pasienten er i risiko for å utvikle væske- og elektrolytt forstyrrelser
- NB! Temperaturregulering

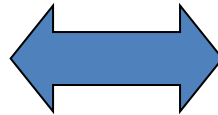
Diagnose

- Klinisk diagnose
- Familieanamnese
- Typiske utslett
- Typisk lokalsisasjon
- Negleforandringer?
- Biopsi!

Immunforsvaret vårt

- Makrofager
- Nøytrofile granulocytter
- Dendritiske celler
- Natural killer cells

- T celler
- B celler
- Antigen presenterende celler (APC)

Oppsøk hudspesialist å få riktig diagnose og riktig behandling!!

Generelt

- Det finnes ikke kausal behandling
- Behandlingen skal ikke være verre en hudlidelsen
- Hudpleie med fuktighetsbehandling er viktig
- Skjellfjerning er en betingelse for at annen lokalbehandling skal få effekt
- Lokalbehandling er tilstrekkelig for de fleste, men 20% trenger systemisk behandling
- Medikamenter som benyttes mot andre autoimmune sykdommer, benyttes også mot psoriasis

Behandling

Moderat og alvorlig psoriasis

Mild, moderat og alvorlig psoriasis

**Biologisk
behandling**

- TNF-alfa-hemmer
- IL-hemmer

**Systemisk
behandling**

- Metotrexat
- Acitretin
- Cyclosporin

Lysbehandling

- UVB
- UVB TL01
- PUVA

Lokalbehandling

- Klimareiser

Topikal behandling

- Kortikosteroider : 4 hovedgrupper

Eks: Gr 1; *hydrokortison*, gr 2: *Locoid*, gr 3: *Elocon* og gr 4: *Dermovat*

- Vitamin D analoger : Calcipotriol (Daivobet)
Calcitriol (Silkis)

-Div andre : Salisyl syre, Tjære, Tacrolimus og Pimecrolimus
(Protopic og Elidel)

PSORIASIS OG FREMTIDEN

- Økt fokus på forskning innen psoriasis
- Tidligere diagnostisering
- Tidligere behandling
- Mer målrettet behandling
- Færre bivirkninger
- Større fokus på livsstilsendringer
- Bedre sykdomskontroll
- Mer individuell behandling
- Fortsatt ansvar for egen behandling
- Stadig nye behandlingsalternativer slik at flere får en effektiv behandling